

Dopet

Jonas Nordén

Dopfrågan är en ständigt aktuell och viktig fråga för den kristna församlingen. Dopet är något som Jesus uppmanar oss till att genomgå och utföra, men det har förståtts på väldigt olika sätt genom historien och i olika kristna samfund. Här följer en redogörelse för den evangelisk-lutherska synen på dopet. Det är den dopsyn som Betania missionsförening i Malmö står för, undervisar om, praktiserar och lever i.

Bakgrund

Det kristna dopets bakgrund är Johannesdopet och senjudendomens proselytdop. Det går också att dra linjer längre bakåt i tiden till den gammaltestamentliga lagen med dess föreskrifter om reningar (4 Mos 19:20; 31:19-20 m.fl.) I senjudisk tid fanns också små samfund, som hade brutit sig ut ur den officiella judendomen och som höll till i öknar och bergstrakter. Av dem praktiserade både esséerna och ökenemigranterna vid Döda havet medlemsupptagning genom dop och omfattande reningsföreskrifter som ett led i helgelsen.

Det judiska proselytdopet

Proselytdopet var en engångshandling, som markerade icke-judars övergång från hedendom till Guds utvalda folk. Dopet var invigningen till både religiös gemenskap och folkgemenskap. Samtidigt innebar dopet, liksom överallt där judarna använde sig av vatten i religiös förbindelse, ett starkt reningsmoment. Att dopet innebar rening framgår också av att det skulle utföras genom att hela personen sänktes ned i vattnet. Proselytdopet praktiserades också som familjedop och alla manliga medlemmar blev samtidigt omskurda.

Johannesdopet

Johannesdopet bör ses mot bakgrund av Johannes profetuppgift. Det grundade sig på en fullmakt från himlen, från Gud (Matt. 21:25). Johannes avskilde en grupp människor, som väntade på Messias, och gjorde dem beredda att ta emot honom och Guds rike (Luk 1:16-17, 76-77). Johannes förkunnelse kan sammanfattas med orden: *"Omvänd er. Himmelriket är nära"* (Matt 3:2). Det betyder att den utlovade Messias, som skulle innebära räddning för Guds folk, nu snart kommer och att Israel behövde en radikal omvändelse för att vara beredd att ta emot honom. Som Guds sändebud hade Johannes fått i uppdrag att *"förkunna syndernas förlåtelse genom omvändelse och dop"* (Luk 3:3). Målet var att han skulle *"ge de ohörsamma ett rättfärdigt sinne, så att Herren får ett folk som är berett"* (Luk 1:17).

Att dopet kallas *"omvändelsens dop"* innebär att dess förutsättning och innehåll är omvändelse och bättring. Det förutsätter alltså en syndabekännelse (Matt 3:6) och symboliserar ett bortdöende från synden och uppståndelse till ett nytt liv, som präglas av omvändelsens frukt (Luk. 3:8). Uttrycket *"syndernas förlåtelse genom omvändelse och dop"* innebär att dopet syftade till syndernas förlåtelse.

Johannesdopet utfördes också det genom nedsänkning i vatten. Det utfördes endast på vuxna judar, eftersom det krävde ett erkännande av att man känd sig ovärdig eller oduglig till att genom egen rättfärdighet gå in i det messianska riket.

Vi kan också nämna att även Jesu lärjungar förrättade dop i början av Jesu verksamhet. Detta sker under tiden som Johannes fortfarande är verksam. En stor del av Jesu lärjungar var tidigare Johannes lärjungar. Det är då naturligt att anta att de under någon tid fortsatte att döpa utifrån Johannes förutsättningar och att Jesus inte motsatte sig detta. Det är ju först efter det att Jesus har uppstått som han ger befallningen om det kristna dopet.

Jesus döptes

Jesus går vid inledning av sin verksamhet in under Johannesdopet, han låter sig döpas av Johannes i floden Jordan (Matt 3:13-17). Därmed erkänner Jesus Johannes profetupdrag och döparuppgift som Guds vilja. Johannes själv tvekar då Jesus kommer till honom, eftersom han känner sig ovärdig att döpa honom. Jesus själv säger senare: *"Kan någon av er bevisa att jag har syndat?"* Varken Johannes eller Jesus kan alltså ha betraktat detta dop som ett omvändelse-dop till syndernas förlåtelse för Jesus personligen.

Jesus har alltså erkänt Johannesdopet att vara i enlighet med Guds vilja också med hänsyn till sig själv, och han gått in under det för att uppfylla Guds frälsningsplan. När Jesus låter döpa sig måste detta förstås utifrån hans egna ord till Johannes: *"Låt det ske. Det är så vi skall uppfylla allt som hör till rättfärdigheten"* (Matt 3:15).

I dopet invigdes Jesus för sin livsgärning som Herrens lidande tjänare (jfr Jes 53). Jesus gör sig själv solidarisk med syndare i det att han låter sig döpas. Han är även här en ställföreträdare, inte bara för judarna utan för hela människosläktet. Dopet i Jordan var en förebild till hans död under Guds dom på korset och hans begravning (Luk 12:50).

En sista sak är viktig i detta sammanhang. Jesu dop markerar övergången till hans offentliga verksamhet och blir en invigning till denna. Att han är den utvalde Messias blir offentligt vid dopet genom rösten som kommer från himlen: *"Detta är min älskade son, han är min utvalde"* (Matt 3:17). De orden anspelar på inledningsorden i den första av sångerna om Herrens lidande tjänare i Jesaja bok, 42:1.

Det kristna dopet

Detta dop har sin början i Jesu egna ord, efter det att han har uppstått från de döda (Matt 28:18-20; Mark 16:15-16). Det kristna dopet är därför ett dop till Jesu Kristi död och uppståndelse (Rom 6:2-11; Kol 2:12). Det som Kristus gjorde är det kristna dopets kärna och grund. Det sker därför alltid *"i Jesu namn"* (egentligen *"på Jesus namn"*; Apg 2:38), dvs. på grund av vad detta namn innebär. Det heter i Matt 28:18 att dopet skall ske *"i (egentligen till) Faderns, Sonens och den helige Andes namn"*.

Något som också är helt nytt i det kristna dopet är att det uttryckligen sägs gälla för alla folk. Medan proselytdopet och Johannesdopet hade en klar gränslinje mellan judar och hedningar sprängdes alla gränser i det dop som Jesus påbjöd. Dopet är, liksom Johannesdopet, ett dop *"till syndernas förlåtelse"* (Apg 2:38; 22:16; Hebr 10:22). Skillnaden är att medan Johannes döpte med sikte på Messias som skulle komma och som ännu var okänd, döper den kristna församlingen i Hans namn som har kommit och som är känd som den som försonar all vår synd.

Nytt i förhållande till alla andra dop är också att det med det kristna dopet finns ett löfte; ett löfte om den heliga Andes gåva (Apg 2:38; 19:2-6). Det är ett gammalt löfte, från profetian om en andeutgjutelse i den Messianska tiden, som vi har hos profeterna Joel (2:28-31), Jesaja (44:3) och Hesekiel (39:29). Enligt profetiorna skulle detta vara tecknet på Guds förnyande och nyskapande gärning i de yttersta tiderna.

I Jesu dopbefallning finns också ett förkunnelseuppdrag. Församlingen får uppgiften att förkunna helgelse, dvs. *"lär dem att hålla alla de bud jag har gett er"* (Matt 28:20a). I samma riktning pekar aposteln Paulus ord i Rom 6, samt Kol 2:12, där det står om dopet som en döds- och livsgemenskap med Kristus. Samma tanke finns också i varningen till korintierna mot att förlita sig på sitt dop, om deras liv inte präglas av detta dop (1 Kor 10).

Någon samlad lära kring dopet ger inte Nya testamentet oss. Med undantag av själva dopbefallningen finns kunskapen om dopet med indirekt, genom att dopet ofta används till att betona eller illustrera förhållanden i det kristna livet. I våra kristna samfund är det därför förståeligt att vi möter olika syn på det kristna dopet. Detta gäller även runt något så enkelt som dess utformning. Några praktiserar nedsänkning, andra begjutning. Parallellt med detta möter man också skillnad i praxis rörande frågan om vuxendop eller barndop.

Alla evangeliska samfund tycks vara överens om att det kristna dopet inte äger någon magiskt verkande kraft. Det verkar med andra ord inte oberoende av tron. Dopet och tron förknippas alltid intimt med varandra, så även i Bibelordet (Mark 16:16; Apg 2:41; 8:12, 37; 16:14-15; 18:8; Kol 2:12). Vissa ord i Nya testamentet verkar lägga all vikt på dopet, som om allt skänks oss i detta, och andra uttalanden säger detsamma när det gäller tron. Därmed borde det framgå klart att tron och dopet inte kan skiljas från varandra, utan att de intimt hör samman som två sidor av samma mynt. Där det ena nämns, innesluts därför i tanken också det andra.

I den första kristna kyrkan var dopet intimt förbundet med inlemmandet i den kristna församlingen. Genom dopet inträdde man i det nya gudsfolket och upptogs i Andens gemenskap (Apg 2:41). Det är av vikt att betona detta, särskilt i vår tid, eftersom vi inte i dopet ska lägga in en individualism som är främmande för Nya testamentet. Det är församlingen som har fått dopbefallningen och som äger de rika löften. Livet med Gud är tänkt att levas inom församlingens gemenskapens gränser.

Den evangelisk-lutherska dopsynen

I Martin Luthers lilla katekes ställs frågan: *"Vilken nytta medför dopet?"* Svaret på denna fråga är: *"Dopet verkar syndernas förlåtelse, frälsar ifrån döden och djävulen och ger evig salighet åt alla dem som sätter tro till Guds ord och löften."* Och vidare står det: *"Och hur kan vatten åstadkomma en så kraftig verkan?"* Svaret är: *"Det är inte vattnet som verkar, utan Guds ord som är med. Tron förtröstar på det med vatten förenade ordet; för utan Guds ord är det bara vatten och inte ett dop, men med Guds ord är det ett dop. Det är: "ett nåderikt livets vatten och ett bad till födelse i den helige Ande."*

I Augsburgska bekännelsen, artikel 9, heter det: *"Om dopet lära de, att det är nödvändigt till saligheten och att Guds nåd tillbjudes genom dopet samt att barnen bör döpas, för att de genom dopet må frambäras till Gud och så upptagas i hans nåd."* Denna bekännelse fungerar normativt för alla lutherska kyrkor och säger att dopet, enligt luthersk uppfattning, är ett sakrament, dvs. en helig handling som faktiskt verkar vad den symboliserar.

Enligt Luthersk doplära symboliserar dopet en död och uppståndelse med Kristus, som gör den kristen delaktig i det verk som Kristus har gjort, och vi tror att det också faktiskt händer. Genom gemenskapen med den Korsfäste i dopet ges syndernas förlåtelse (rättfärdiggörelsen) och genom gemenskapen med den Uppståndne i dopet ges den helige Andes gåva (pånyttfödelsen och barnskapet).

Att denna dopsyn är nytestamentlig motiveras utifrån följande bibelord: Att dopet ger syndernas förlåtelse (är en reningshandling) säger det viktiga ordet i Apg. 2:38: *"låt er alla döpas... så att ni får"*

förlåtelse för era synder" (se också Apg 22:16; Ef 5:26). Detta är en grundläggande förståelse av dopet, både hos de apostoliska fäderna (Barnabasbrevet, 2 Clemensbrevet, Hermas Herden) och hos kyrkofäderna (Irenaeus, Tertullianus, Cyprianus, Origenes, Clemens av Alexandria). Det är en gemensam uppfattning som också infördes i den gemensamma kyrkliga bekännelsen: "Jag bekänner ett enda dop, till syndernas förlåtelse" (nicenska trosbekännelsen, 325 e. Kr.).

Bibelordet lär vidare, enligt luthersk bibeltolkning, att Andens gåva är knutet till dopet. I samma viktiga ord som ovan sägs det också: *"låt er alla döpas ... så att ni får förlåtelse för era synder. Då får ni den helige Ande som gåva"* (Apg 2:38). Dopet är enligt Tit 3:5 *"ett bad som återföder och förnyar genom den helige Ande"*. Det kristna dopet är därför en uppfyllelse av Johannes döparens ord om Messias: *"Han skall döpa er i helig Ande"* (Matt 3:11). Enligt Luthersk uppfattning är därför andedopet knutet till vattendopet i Jesu namn och identiskt med den nya födelsen (Joh 3:5; 1 Kor 12:13; Apg 19:2-6). De erfarenheter som i reformerta samfund kallas "andedopet" kallas därför i Luthersk tradition för erfarenheter av Andens fullhet (Apg 3:41; Ef 5:18), eller utrustning med nådegåvor (1 Kor 12:7-11; 1 Tim 4:14; Apg 6:6; 13:3).

När nu syndernas förlåtelse och Andens gåva enligt Bibelordet så starkt knyts till dopet, hävdar lutheranerna att dopet är "nödvändigt för saligheten". Den frälsning som erbjuds i evangeliet, ges åt oss i dopet. Därför heter det: *"Den som tror och blir döpt, han skall bli frälst"* (Mark 16:16). Vi döper, enligt Luthersk uppfattning, inte den som genom tron redan är frälst; utan den som önskar bli frälst genom att sätta sin förtröstan till evangeliet. Tron som väcks och skapas genom evangeliet är en frälsningssökande och frälsningsbegärande tro, som först i och med dopet blir till en frälsningsvis tro.

Att dopet inte är ett dop av den som före dopakten kan vittna om sin frälsning, utan tvärtom är ett dop till frälsning, visar de ovan nämnda Bibelorden (enligt luthersk tolkning) och även hela den doplära som aposteln Paulus undervisar. Dopet är hos Paulus ett nådemedel, som sätter in människan i gemenskapen med Kristus själv ((Rom 6:1ff). Att vara döpt till Kristus betyder alltid hos Paulus att vara döpt till livsgemenskap med Kristus och på så sätt blir den frälsning som Kristus vunnit också vår. I dopet är de kristna sammanvuxna med Kristus (Rom 6:5), de har iklätt sig Kristus (Gal 3:27) och fått del i hans död och uppståndels kraft och verkan (Rom 6:3-8; Kol 2:12). Att man blir en kristen först i dopet ligger också i alla de olika "dopformler" som grundtexten använder: döpa till Jesu namn, på Jesu namn, i Jesu namn. Alla dessa uttryck har den gemensamma innebörden att de döpte blir Jesu egendom, hon insätts i den frälsning som finns i detta namn. Därför heter det: *"gör alla folk till mina lärjungar: döp dem i Faderns och Sonens och den helige Andes namn"* (Matt 28:20).

Medan Johannesdopet var ett omvändelsedop på det gamla förbundets grund (omskärelseförbundet) och därför endast kunde användas på vuxna, så är det kristna dopet ett förbundsstiftande dop. Det kristna dopet är tecknet för det nya förbundet och till sitt väsen en invigningshandling, ett "vigningssakrament", där en människa blir kristen och upptas som lem i Kristi kropp.

Dopet är alltså enligt luthersk syn ett frälsningsdop och därför helt igenom en gudomlig handling. Överallt i Bibeln heter det att människan blir döpt eller låter döpa sig (av Gud), aldrig att människan döper sig. Däremot finns i dophandlingen ett underordnat moment av lydnad från den döptes sida (från föräldrarnas sida vid barndop), eftersom det sker som ett led i lydnaden för evangeliet och den frälsningsväg som lett fram till dopet.

Dopet innehåller också ett bekännelsemoment, då det alltid initieras av en önskan och en begäran om att få bli Jesu egendom. Att Jesus är Herre är alltså en självklar förutsättning för detta! När den Lutherska kyrkan lär att dopet är en frälsningshandling och nödvändigt för frälsning, så menar vi

endast att Gud har bundit oss till dopet, inte sig själv. Därför drar vi inte den slutsatsen att frånvaro av dopet, på grund av olika omständigheter, skulle leda till att man går förlorad. Det är bara ett medvetet förakt för och avsägande av dopet som kan leda till detta.

Dopet innebär, för den som är döpt, att han är döpt till att leva omvändelsens liv ända till sin död. Vi talar om "att leva i sitt dop". Detta innebär att den gamla människan i oss, med all sin synd och ondska, dagligen behöver dö genom ånger och bättring. Samtidigt ska den nya människan i oss dagligen framkomma och uppstå och leva i helighet och rättfärdighet inför Gud. För att dopet skall bli vad det verkligen är och vara till bestående nytta för den kristne, förpliktigar det honom att hela livet kompromisslöst lysna till och lyda allt vad Jesus har befallt (Matt 28:20).

Dopet, tron och barnen

Den lutherska kyrkan lär att dopet inte verkar i kraft utav själva handlingens utförande, utan är helt beroende av tron. Dop och tro är intimt förenade med varandra i Nya testamentet. På den punkten bör alla kristna vara eniga, oavsett om man praktiserar vuxendop eller barndop. Men lutheranerna tänker alltså att "de troendes dop" inte kan betyda de "frälsningsbesittandes dop". När det i Bibeln på flera ställen sägs att människan blir frälst "av tro" eller "genom tro" innebär detta ingen motsats till Bibelns lära om att människan blir frälst genom dopet. Alla Bibelns ord om frälsning genom tro står i motsats till tanken på frälsning genom gärningar (Rom 4:5; 3:28; Gal 2:16; Ef 2:8-9; Fil 3:9 etc). Att människan blir frälst enbart genom tron behöver alltså inte innebära att hon blir frälst utan dop, utan enbart att hon blir frälst utan egna gärningar.

Lutheranerna hävdar också att om Bibeln som villkor för dop av vuxna kräver den föregående, frälsningsbegärande tron, så visar den klart att detta inte är ett krav när det gäller barnen, vilket blir tydligt då apostlarna praktiserade "husdop". Det måste helt enkelt ha varit så att apostlarna såg det på detta sätt: Att kravet om tro uppfylldes i och med föräldrarnas önskan och begäran, att barnen skulle få del i den frälsning de själva sökte eller redan ägde. Jesus själv hade uttryckligen, under sitt jordeliv, avvisat tanken på att barnen inte kunde ta emot Guds rike. Föräldrar som kom till Jesus med sina barn med en önskan om att deras barn skulle få del utav Guds rike tog han emot (Matt 19:13-15). Här sägs det klart och tydligt att "*himmelriket hör sådana till*", dvs. det är bestämt för dem. Därför ska de föras till Jesus, Guds rikets kung, för att få del utav Guds rike. Det är inte de små som måste bli vuxna för att kunna ta emot Guds rike, utan de vuxna som behöver bli små. Jesus säger: "*Hindra dem inte att komma till mig*".

Dessa Jesusord uppfattade redan kyrkofadern Tertullianus (ca 200 e. Kr.) på detta sätt och likadant utläggs de i "De apostoliska konstitutionerna" (ca 380 e. Kr.). Jesus kunde ju lika lite döpa barn som vuxna, eftersom han ännu inte genom sitt frälsningsverk lagt grunden för dopet. Därför säger Petrus uttryckligen i det viktiga ordet i Apg. 2:39, att löftet som är förbundet med det nya dopstecknet "*gäller för er och era barn*". Lutheranerna finner denna uppfattning bekräftad av det faktum att apostlarna praktiserade "husdop" (1 Kor 1:16; Apg 16:15,33; 18:8; 11:14). Det grekiska ordet oikos (som betyder hus, husfolk, hushåll) motsvarar det hebreiska bájit, vilket på biblisk grund är ett begrepp som har ett klart och bestämt innehåll. Med hus menas hela familjen, t.o.m. spädbarn (jfr 1 Sam 22:16,19; 1 Mos 45:18-19) Det hebreiska begreppet är i GT särskilt förbundet med omskärelsens ritual. Det är detta begrepp som oikos motsvarar i NT:s tal om "husdop". Det är naturligt att det också nämns i samband med dopets ritual, eftersom dopet också i NT betraktas som uppfyllelsen av omskärelsens tecken (Kol. 2:11; Rom 2:28-29; Ef 2:11). Om barn inte skulle få del av det kristna dopet, kunde alltså Bibeln inte tala om att apostlarna döpte "husfolk" eller "hus" med hänsyn till detta ords fulla bibliska innehåll. Men för att det absolut klart skall framgå att ingen blev undantagen dopet i dessa fall, så tillfogas orden "hela" eller "alla".

På liknande sätt var också det judiska proselytdopet "husdop", dvs. alla barnen döptes tillsammans med föräldrarna. Att föräldrarna skall handla på detta sätt för sina barns räkning, för att föra dem in i förbundets gemenskap för att låta dem få del av förbundsvälsignelsen genom omskärelse, är uttryckligen påbjudet i det gamla förbundet. Detta bör ses som en förebild till det nya förbundet. Åtta dagar gamla pojkar skulle alla omskäras (1 Mos 17:10-14; 21:4). Som en följd av detta skulle sedan förbundets alla stadgar, bud och regler inpräntas hos barnen (5 Mos 6:4-7).

Familjesolidariteten och familjeenheten spelar en stor och viktig roll i den bibliska religionen. Vi menar därför att urförsamlingen såg det som självklart att också barnen skulle vara med i den nya församlingen, på samma sätt som de var i den gammaltestamentliga. Också de får därför del i "omskärelsen i Kristus", den omskärelse som Kristus har instiftat, nämligen dopet (Kol 2:11-12). Därför praktiserades husdop både i Israel och på missionsfälten. Om barnen inte skulle döpas vid föräldrarnas övergång till den kristna tron skulle detta behöva framhållas, eftersom någon annan ordning var otänkbar för guds egendomsfolk.

Vi ser också hur allt i urkyrkan byggdes upp runt husförsamlingarna (Rom 16:5; 1 Kor 16:19; Kol 4:15 etc.). Hela NT visar, enligt luthersk uppfattning, att barnen tillhör församlingen som fullvärdiga medlemmar. Vare sig i NT eller i den första kristna kyrkan finns det antydningar om att församlingen innehöll två kategorier av kristna: döpta och odöpta. Det finns inget Bibliskt belägg för att barnen utan dop har del i Kristi försoning. Att barnen är döpta förutsätts däremot i de s.k. "hustavlorna", där de tilltalas som barn "i Herren" eller "kristna" (Kol 3:20; Ef 6:1) och detta uttryck hör klart dopritualen till.

Den för baptister så viktiga frågan om när barn är mogna, eller redo, för dop berörs över huvud taget aldrig i kyrkans tidiga historia. Det är av det enkla skälet att det inte var aktuellt på grund av den barndopspraxis som var rådande i hela fornkyrkan. Ett samstämmigt vittnesbörd från den äldsta kyrkan, före 330 e.Kr., vittnar tvärtom positivt om att dop av barn till troende föräldrar praktiserades. Detta säger både Justinus (död 165 e.Kr.) och Ireneus (död ca 200 e.Kr.). Origenes vittnar om att kyrkan mottagit den traditionen från apostlarna, att barn skulle döpas. Hippolytos kyrkoordning (220 e.Kr.) visar att det redan vid denna tid var sed att döpa barnen, även de som inte kunde tala. De ställda dopfrågorna svarades på av en ställföreträdare (vanligtvis föräldrar). Polykarpos var döpt som barn redan år 80, Origenes likaså (omkr. 185).

Tertullianus förutsätter också att barndopet är allmän praxis i den tidiga kyrkan, men han är samtidigt den ende under kyrkans tre första århundrade som råder föräldrar att skjuta upp barnens dop. Han sade: "Varför hastar den oskyldiga åldern till syndernas förlåtelse?" Men hans rekommendationer om uppskjutande hänger samman med att han bröt med kyrkan och blev montanist. Denna sekt lärde att den som syndade efter dopet inte kunde få syndernas förlåtelse – förmodligen utifrån en felaktig tolkning av Hebr 10:26-29. Den förkastade också läran om arvssynden (märk: "den oskyldiga åldern").

Först från år 330 inträdde en kris i barndopspraxisen. Den framkallades dels av det tilltagande förvärldsligandet av kyrkan, dels av den felaktiga uppfattningen gällande dopet, att det endast utplånade tidigare begångna synder och att det förpliktigade till ett liv utan synd. Därför inträdde en period, då man började skjuta upp dopet inte bara av barn, utan även av vuxna till en tidpunkt så nära döden som möjligt. På så sätt skulle man försäkra sig om att dö i "renhet". Från år 365 är dock denna kris övervunnen och den lutherska kyrkan menar sig ha gott stöd från såväl apostlarna som den tidiga församlingen för sin barndopspraxis.

Dopets form

Dopet i den urkristna församlingen förrättades genom nedsänkning och denna dopform är grunden för den kristna dopsymboliken; att dö och uppstå med Kristus. När den Lutherska kyrkan idag oftast praktiserar begjutningsdop är detta enbart en följd av en praktisk anpassning. Redan "De tolv apostlarnas lära" från 120 säger att dop kan ske genom begjutning där man inte har tillräckligt med vatten. Luther själv beklagade att kyrkan inte hållit fast vid dopets ursprungliga form, men menade samtidigt att det inte är vattnets mängd som gör dopet till ett rätt dop, utan Guds ord som är med och "ger näring åt vattnet". Därför har vi ingen fast syn på hur ett dop bör gå till, och vi finner heller inte att Bibelordet lär något direkt om detta.